

Waterkwaliteit en visbestand in de rivier de IJse anno 2022

■ Tekst: Marc Verbeiren

De rivier de IJse ligt in de provincie Vlaams-Brabant, ten zuidoosten van Brussel. De oorsprong van de IJse is gelegen in het Zoniënwood, in de gemeente Sint-Genesius-Rode, ten westen van de gemeente Hoelaart. Via de gemeenten Overijse, Huldenberg en Loonbeek stroomt de IJse verder noordoostwaarts, om te Neerijse in de Dijle uit te monden. De IJse is dus een bijrivier van de Dijle.

Waterkwaliteit

a) Huidige toestand

- Het meest recente jaar waarvoor alle meetgegevens volledig afgewerkt en beschikbaar zijn, is 2020. Ter vergelijking werden de gegevens van 2015 gebruikt.
- De fysisch-chemische kwaliteit (als samenvatting van 5 gidsparameters: totaal stikstof, totaal fosfor, geleidbaarheid, zuurstof en pH) van de IJse is geëvolueerd van “ontoereikend” in 2015 naar “matig” in 2020.
- De totale biologische waterkwaliteit van het waterlichaam IJse is zowel in 2015 als 2020 “matig”.

b) Toekomstperspectieven

- De Minister van Omgeving verwijst hierbij naar het ontwerp Stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 (SGBP3) waarvan het openbaar onderzoek liep van 15 september 2020 tot en met 14 maart 2021 (www.volvanwater.be).
- De biologische indicatoren benaderen de goede toestand, en er zijn nog bijkomende maatregelen nodig om in te spelen op resterende knelpunten, zoals de nog matige structuurkwaliteit, de erosiegevoeligheid van het afstroomgebied, de problematiek van de overstortwerking van rioolstelsels, restlozingen vanuit wegenis (autosnelwegen) en vooral een te hoog stikstofgehalte in het basisdebiet van de IJse afkomstig vanuit het nitraatrijke grondwater. Voor al deze punten zijn er diverse acties in uitvoering en nog gepland om uit te voeren in de komende jaren.
- De IJse is in het ontwerp van stroomgebiedbeheerplan ingedeeld als waterlichaam met prioriteit klasse 3, waarvan verwacht wordt dat ze na 2027 de goede ecologische toestand zal bereiken, met name van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden en mits uitvoering van de acties opgenomen in SGBP3.

Afvissingen

a) De laatste bemonsteringen van de IJse dateren van 2019.

- De IJse werd bevist door middel van elektrovisserij op drie locaties. De locaties zijn gelegen te Hoelaart, te Huldenberg aan de molen en te Huldenberg aan de Eigenstraat.

Tabel A.

Bijlage 1: Effectieve vangst per soort en per staalnameplaats (met Lambertcoördinaten) op de IJse in 2019 uitgedrukt in CPUE (elektrisch in g/100 m en N/100 m met N = aantal).

	Lambertcoördinaat X	Lambertcoördinaat Y		beekforel	bermpje	blanvoorn	blanbandgrondel	blonderaad	driedoornige stekelbaars	gebel	kopvoorn	paling	rietvoorn	rievergrondel	perpeling	zeelt	Totaal
Huldenberg	169509	167277	g/100m			20,4		81			27,0	1,4	208,8	87,2	16,4		750,1
elektrisch			N/100m			15		30			7	1	50	31	1		181
Huldenberg molen	164586	165292	g/100m	119	41,6	51	24,9	9,8	7,4	30	208,8	2187,4	316,7	801,6			4859,9
elektrisch			N/100m	3	11	1	16	1	1	1	1	28	20	36			187
Huldenberg Eigenstraat	168810	167793	g/100m			17,1		126,4	4,6		1,255,1		1,58,1				2218
elektrisch			N/100m			17		10	2		7		16				392

Tabel B.

Bijlage 2: Vangstaantallen in aantal/100m van de elektrovisserijvangsten op de IJse in 2017

Locatie	Lambert X	Lambert Y	Gemeente	Omschrijving	beekforel	bermpje	blanvoorn	blanbandgrondel	driedoornige stekelbaars	gebel	kopvoorn	paling	rietvoorn	rievergrondel	perpeling	zeelt
IJse 4	164004	163821	Huldenberg	N/100 m	2	10			22	1890		8				
IJse 5	163381	163391	Overijse	N/100 m	4			18	4							
IJ1785_IJSE_1	162897	162985,2	Overijse	N/100 m	1	2				25	1	1				
IJ1785_IJSE_2	163141,7	163206	Overijse	N/100 m						13	1	1				
IJ1785_IJSE_3	163613	163546,8	Overijse	N/100 m						3	28				4	5
IJ1785_IJSE_4	166433,7	165003,1	Huldenberg	N/100 m	3	6	11			2	14	2	2		11	
IJ1785_IJSE_5	166475,6	165130	Huldenberg	N/100 m						4	25	2		1	9	
IJ1785_IJSE_6	166449,3	165320	Huldenberg	N/100 m		1	11			3	1					

Tabel C.

Bijlage 3: Vangstaantallen in aantal/100m van de elektrovisserijvangsten op de IJse in 2018 (X, de soorten werden gevangen maar niet geteld)

Locatie	Lambert Y	Lambert X	Gemeente	Omschrijving	beekforel	bermpje	blanvoorn	blonderaad	driedoornige stekelbaars	kopvoorn	paling	rietvoorn	rievergrondel	perpeling
71130015	166509	167266,6	Huldenberg	Loonbeek, 100 m van straat		70	2	4	2	8	12	12	4	
71130450	166235,5	166875,5	Huldenberg	aan de molen		415	5	20	25	15	30	25	5	
IJse 4	163821	164004	Huldenberg	SA monding Nollebeek	X	X	X	X	X	X	X	X	X	

- Men ving 13 soorten, in totaal 540 exemplaren voor een gewicht van 8 kg.
- Bermpje en rievergrondel zijn de meest gevangen soorten. De vangstaantallen en -gewichten per 100 m van elke soort worden per staalnamepunt weergegeven in TABEL A.

b) Het INBO beschikt in zijn databank over bijkomende gegevens van de IJse voor 2017 en 2018, de gegevens zijn weergegeven in TABEL B en TABEL C.

c) Er zijn de laatste jaren geen nieuwe vissoorten waargenomen op de IJse.

BRON: schriftelijke parlementaire vraag gesteld door Vlaams volksvertegenwoordiger mevrouw Gwenny DE VROE in het Vlaams Parlement; zie: vraag gesteld aan de minister van Omgeving (Leefmilieu) Zuhair DEMIR: “Bulletin van Vragen en Antwoorden”, Vlaams Parlement, zitting 2021-2022, vraag nr. 211 van 29 november 2021.